

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.421/2016/3. szám

A Szegedi Ítéltábla a **felszámolószervezet neve (felszámoló székhelye.)** által meghatalmazott Dr. Regös Attila ügyvéd által képviselt **felperes neve „f.a.” felperes székhelye.** szám alatti székhelyű **felperes** által – a Dr. Kecskés Ákos ügyvéd által képviselt **alperes neve alperes lakcíme** szám alatti állandó lakos **alperes** ellen vezetői felelősség megállapítása iránti perében a Gyulai Törvényszék 2016. október 17. napján kelt 5.G.20.256/2016/11. sorszámú ítélete ellen az alperes által 15. és 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következően

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét az alábbi újraszövegezés mellett részben **megváltoztatja.**

A bíróság megállapítja, hogy az alperes a felperes ügyvezetőjeként a társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét követően ügyvezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el és ezzel a társaság vagyona 177.230 (Egyszázhetvenhétezer-kettőszázharminc) euróval csökkent.

Kötelezi felperest, hogy 1.464.000,- (Egymillió-négyszázhatvannégyezer) forint, míg az alperest, hogy 36.000,- (Harminchat ezer) forint le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket fizessen meg az államnak az adóhatóság felhívása szerint.

Ezt meghaladó elsőfokú eljárási költségeiket a peres felek maguk viselik.

Az alperes köteles megfizetni az államnak az adóhatóság felhívására 48.000,- (Negyvennyolcezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Kötelezi alperest 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 50.000,- (Ötvenezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperesi gazdasági társaság ügyvezetője 2011. július 11. napjától az alperes volt. A felperessel szemben a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Békés Megyei Adóigazgatósága végrehajtást folytatott. 2012. október 24. napján a felperes adótartozása 1.699.000,- forint volt, a végrehajtó 5.000.000,- forint becsérték mellett tárgyi eszközöket, majd 2013. január 22. napján a 14.671.000,- forint összegű adótartozás fejében 3.642.275,- forint értékű tárgyi eszközt, valamint készpénzt, és 2013. október 1. napján 59.610,- forint készpénzt foglalt le. Az adótartozás mértéke ekkor 21.917.286,- forint volt.

2014.01.04. napján **település 1. neve** keltezetten „Adásvételi szerződés ingatlanról” elnevezésű okirat aláírására került sor **személy 1. neve**, mint eladó, és az alperes által képviselt felperes, mint vevő között. A szerződés szerint az eladó a kizárólagos tulajdonában álló 302., és 303. hrsz. alatt található ingatlant, amely a földhivatal **település 2. neve** 115. számú könyvébe bejegyzésre került, értékesítette az adósnak. Az ingatlanon található családi ház 140 m², míg az üzlethelyiségek 124 m² alapterületűek. A vételár szerződés szerint a 320.000 euró volt, melynek kifizetése a felperes részéről részletekben történik akként, hogy az első 80-85.000 euró 2014. januárjában, majd 60-65.000 euró áprilisban, 30-35.000 euró júliusban, majd ugyanekkora összegek augusztusban, szeptemberben és novemberben válnak esedékessé. Az utolsó részlet és az elszámolás 2014. november 30. napján történik, amikor az eladó elismeri a vételár kifizetését a szerződés aláírásával. A szerződés 8. pontja azt is tartalmazta, amennyiben a felperesi vevő a teljes vételárat bármely oknál fogva nem fizeti meg, nincs joga követelni az addig átadott pénzösszeget, és az eladónak nincs joga követelni a fennmaradó összeget, és nem kérhet kártalanítást. Az adásvételi szerződésre ezután rávezetésre került, hogy 2014. január 31. napján 83.752,04, 2014. április 30. napján 61.199,67, míg 2014. július 31. napján 32.279,15 összeget **személy 2. neve** átvett. A felperes az ingatlanok tulajdonjogát nem szerezte meg.

2014. január 14. napján a 3 lefoglalt ingóságok értékesítésére árverést írtak ki, arra ajánlat azonban nem érkezett. 2014. február 18. napján a végrehajtó 85.485,- forint készpénzt foglalt le, és rögzítette, hogy egyéb ingóságot nem talált.

Az adós ellen 2014.05.10. napján felszámolási eljárást kezdeményezett a NAV Békés Megyei Adóigazgatósága, melynek során a Gyulai Törvényszék 5.Fpk.04-14-000191/9. sorszáma, a felperesi adós felszámolásának elrendeléséről szóló végzésének közzétételére a Céglapjában 2014.10.17. napján került sor, amely egyben a felszámolás kezdő napja.

A felperes felszámolási eljárásában bejelentett és a felszámoló által nyilvántartásba vett hitelezői igények összege 28.232.992,- forint.

A felszámolási eljárásban a felszámoló 2015.10.20-i fordulónappal közbenső mérleget terjesztett elő, mely szerint a felperesi adós forgóeszközeinek értéke 55.609.000,- forint, amelyből 54.967.000,- forintot a készletek, 662.000,- forintot a pénzeszközök tesznek ki. Vagyonfelosztásra a felszámoló javaslatot nem tett. A felszámolási ügyekben eljáró bíróság a közbenső mérleget 2016.01.05. napján jogerőre emelkedett 5.Fpk.04-14-000191/18. számú végzésével jóváhagyta.

Jelen pert megelőzően a felperes felhívására az alperes akként nyilatkozott, hogy a szerződés 8. pontjához az eladó ragaszkodott, amely nélkül a szerződést nem kötötte volna meg, és köztudomású, hogy a szerződéskötés időpontjában **ország nevében** országos ügyvédsztrájk volt, ezért sem ellenjegyzésre, sem hatósági eljárások lefolytatására nem került sor.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes, aki a felszámolás kezdő időpontját megelőző 3 évben a felperes ügyvezetője volt, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét (2012.10.15.) követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek a figyelembe vételével látta el, és ezáltal a felperes vagyona 177.230,86 euróval csökkent, másodlagosan a hitelezők 28.232.992,- forint követelésének teljes kielégítését megghiúsította, és kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 28.232.992,- forint és ennek 2014.10.18. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére.

A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját abban az időpontban jelölte meg, amikor a felperes ellen 19.958.187,- forint adótartozás végrehajtására eljárás indult. A végrehajtási eljárás alatt került sor az adásvételi szerződés megkötésére, mely az alperesi ügyvezető előreláthatóan és kirívóan ésszerűtlen kockázatvállalása volt, és alapot ad felelőssége

megállapításra, mivel olyan szerződést kötött, amelyről nyilvánvalóan tudhatta, hogy azt a felperesi adós nem tudja teljesíteni, és a felszámolási kérelem előterjesztését követően is folytatta a vételár fizetését.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, mert úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható volt. Előadása szerint a cég üzletpolitikájával kapcsolatban határozott elképzelése volt, az adásvételi szerződés megkötését a gazdasági válság sütőipari termékek piacára tett hatása indokolta. Magyarországon telítve volt a piac, ezért kisebb mértékű árrést lehetett elérni, ami a külföldi terjeszkedést indokolta. Az adósnak a gazdasági válság túlélésére ez lett volna az egyetlen esélye, és üzleti szempontból nagyon jó helyen lévő ingatlanról volt szó, amelyre nagy összegű hitelt is fel tudott volna venni.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a felperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével látta el, és ezért a felperes vagyona 177.230 euróval csökkent. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Indokolásában felhívta a Cstv. 33/A. § (1) bekezdését és utalt arra, az alperes nem vitatta, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet az adóvégrehajtás kezdetekor előállt, de azt igazolják a felszámolási eljárás iratai között található a fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelem mellékleteként csatolt foglalási és árverési jegyzőkönyvek is. A 2014. január 14. napján tartott árverés sikertelensége okszerűen vezetett a fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelem előterjesztéséhez, az ebben az időpontban már közel 19.000.000,- forint tartozás sikertelen végrehajtása miatt. Ezért a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet 2012. október 15. napján beállt, és az az alperes számára felismerhető volt. A perben olyan adat nem merült fel, amely arra utalt, hogy a felperes likviditási helyzete ezt követően a felszámolás elrendezéséig stabilizálódott. Eközben az alperes azon magatartása, hogy **ország nevében** ingatlant vásárolt, és az adós vagyona terhére a sikertelen átverést követően, majd a fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelem kézhez vétele után is, folytatta a vételár előlegek kifizetését, a hitelezői érdekekkel ellentétes, mert olyan kötelezettségvállaláson alapult, amely később keletkezett, mint a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetet megelőzően keletkezett hitelezői követelések. Emellett az ingatlan tulajdoni lapját az alperes sem a felszámoló felhívására, sem a per során nem csatolta. A szerződésben megjelölt **település 2. neve** szerbiai településnek az interneten hozzáférhető adatok szerint alig több, mint 4000 lakosa van, egy három számjegyű út mellett fekszik, ami valószínűtlenné teszi, hogy az alperes által tervezett nagyszabású terjeszkedéshez ésszerű bázisként szolgálhatott volna. A szerződés azon rendelkezése, hogy a vételárelőleg meghíúsulás esetén nem követelhető vissza, szintén olyan kikötés, mely a felperes elemi üzleti érdekeivel – ekként a hitelezőkével is – nyilvánvalóan szöges ellentétben áll. Mindezek alapján megállapította, az alperes azon magatartása következtében, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően nem a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével látta el az ügyvezetést, a felperes vagyona a kifizetett vételárelőleggel – összesen 177.230 euróval – csökkent. Az ezt meghaladó kereset elutasítását a Cstv. 33/A. § (7) bekezdésével indokolta. Az adós felszámolási eljárásának iratai között található közbenső mérlegből kitűnően ugyanis a felperes 54.967.000,- forint értékű készlettel, és 642.000,- forint készpénzzel, valamint 13.117.000,- forint értékű tárgyi eszközzel rendelkezik, amely jelentősen meghaladja a hitelezői igények bejelentett - 28.232.992,- forint - összegét. Így nem lehet arra következtetni a közbenső mérleg alapján, hogy a hitelezői igények kielégítése véglegesen meghíúsult és nincs helye kötelezésnek sem. A Cstv. 33/A. § (7) bekezdése a fizetésre kötelezés feltételeként ugyanis a felszámolás körébe vonható megfelelő mértékű vagyon hiányát szabja, ami nem azonos a Cstv. 50. § (1) bekezdésében foglalt azon rendelkezéssel, amely hitelezőknek teljesíthető részkielégítést a pénzeszközök rendelkezésre állásához köti. Ezen nem változtat az sem, hogy a közbenső mérleg szöveges értékelése a kifizetett vételárelőleget értelmezi készletként, mert mindaddig, amíg azt a

felszámoló az aktívák között tartja nyilván, úgy kell tekinteni, mint a felszámolás körébe vonható vagyont.

Az alperes az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésében annak megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását kérte. Állította, hogy mint ügyvezető az adós érdekeit szem előtt tartva folytatta tevékenységét, és a sikeresnek tűnő üzleti tranzakció volt az egyetlen lehetséges út az adós jövőjének biztosítására. Arra vonatkozóan, hogy az adásvétel tárgyát képező településnek mindössze 4000 lakosa van, bizonyítási eljárás nem került lefolytatásra, és arra sem, hogy az elsőfokú bíróság szerint hatástanulmányt kellett volna készíteni a beruházás megtérüléséről. Az elsőfokú bíróság terhére rótta azt is, hogy az ingatlan tulajdoni lapjának csatolására nem került sor. Az elsőfokú bíróság olyan bizonyítékok beszerzésének a hiányát állapította meg, amelyek vonatkozásában nem hívta fel és nem tájékoztatta arról, hogy milyen körben, milyen bizonyítási kötelezettségek terhelik. A tájékoztatási kötelezettség megsértése miatt ezért az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése indokolt. Új eljárás elrendelése esetén elő kell írni az elsőfokú bíróságnak azt, hogy milyen tények bizonyítása terheli és azt követően kerül az elsőfokú bíróság abba a helyzetbe, hogy e körben tényállást állapítson meg és bizonyítékokat mérlegeljen.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés **nem alapos.**

A felperes keresetében az alperes, mint vezető tisztségviselő felelősségének megállapítását, és marasztalását kérte. Ha a jogi személy tagja, vezető tisztségviselője jogi személy tevékenységi körében jár el, és ilyenkor a jogi személlyel szerződéses vagy szerződésen kívüli jogviszonyban álló harmadik személynek érdeksérelmet okoz, a polgári jogi felelősségi jogkövetkezmények általában a jogi személlyel szemben alkalmazhatók. Más a helyzet akkor, ha külön jogszabály szankciós jelleggel átviszi a felelősséget a tagra, vezető tisztségviselőre. Ebben az esetben a tag, vezető tisztségviselő a delictuális kárfelelősség feltételei szerint felel a felróható magatartással okozati összefüggésben keletkezett vagyoni hátrányért.

Elsőként az volt vizsgálendő, hogy a vezetői felelősség körében mely jogszabályi rendelkezés irányadó, a Cstv. 33/A. § rendelkezésének mely időállapota alkalmazandó.

A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. tv. (Gt.) 30. § (2) bekezdése szerint a vezető tisztségviselők a gazdasági társaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal, a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a gazdasági társaság fizetéseképtelenségével fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezető tisztségviselők ügyvezetési feladataikat a társaság hitelezői érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. Külön törvény e követelmény felróható megszegése esetére – ha a gazdasági társaság fizetéseképtelenné vált – előírhatja a vezető tisztségviselő hitelezőkkel szembeni helytállási kötelezettségét.

A Gt. 30. § (3) bekezdése tovább fejlesztette a vezető tisztségviselőre irányuló korábbi felelősségi szabályokat és a korlátolt felelősség speciális áttörésével a „jogszerűtlen gazdálkodásért” való felelősség (wrongful trading) intézményét honosította meg annak érdekében, hogy a társaság ügyvezetését csődközelben visszatartsa a hitelezői érdekeket sértő magatartásoktól. A hitelező védelmi tényállás beiktatását az indokolta, hogy a felelősen gazdálkodó üzletembertől elvárható, hogy az irányítása alatt álló céget a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének esetén úgy működtesse tovább, hogy a hitelezők esélyét követeléseik behajtására ne veszélyeztesse. Ilyen esetben az ügyvezetőnek – ha nem kezdeményezi a csődeljárást, illetve a felszámolási eljárást – minden intézkedésével arra kell törekednie, hogy a hitelezők követelésükhöz hozzájussanak. A Gt. 30. § (3) bekezdésében foglaltakra figyelemmel, az adós fizetéseképtelenséggel

fenyegető helyzetének bekövetkezte esetére a 2006. évi VI. tv. kényszersztörlesztés esetére a Ctv. 118/A. §-ába történő beiktatásra 2012.03.01. napjától a 2011. évi CXCVII. tv. rendelkezéseivel került sor).

A 2013. évi V. tv. (új Ptk.) hatályba lépésével a Gt. - hivatkozott bekezdéseivel együtt – 2014. március 14. napjával hatályon kívül helyezésre került.

Az új Ptk. 3:118. §-a szerint, ha a gazdasági társaság jogutód nélkül megszűnik, a hitelezők kielégítetlen követelésük erejéig kártérítési igényt érvényesíthetnek a társaság vezető tisztségviselőivel szemben a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai szerint, ha a vezető tisztségviselő a társaság fizetéseképtelenségével fenyegető helyzet beállta után a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe. Az új Ptk. hatályba lépését követően a Cstv. 33/A. §-nak rendelkezései a 2013. évi CCLII. törvénnyel módosultak, azonban a Cstv. 33/A. §-a továbbra is hatályban maradt.

Az új Ptk. - eltérően a Gt. korábbi rendelkezéseitől - nem tartalmaz utalást a külön jogszabály alkalmazására. Maga mondja ki a vezető tisztségviselő felelősségét, és meghatározza annak feltételeit, viszont nem szól az igényérvényesítés eljárási rendjéről. Így az új Ptk. szabályai szerint nem kétféle felelősségi szabály alapján alkalmazható jogról és kétféle igényérvényesítésről van szó, hanem egy alanyi jogról és annak meghatározott eljárási rend szerinti érvényesítéséről. Ezért a Ptk. 3:118. §-ában megjelölt felelősségi szabályt a Ptk. elsőbbségét hangsúlyozva együttesen kell alkalmazni a Cstv. 33/A. §-ában szereplő felelősségi szabályokkal. (Erre utal jelen ítélelhozatalkor még hatályba nem lépett, de a Cstv. 33/A. §-ának újabb módosítását tartalmazó normaszöveg tervezet 16. §-a.)

Fentiekből következően a perben, a 2014.05.10. napján kezdeményezett, és ezt követően elrendelt felszámolási eljárásra teintettel a felperes keresete folytán az alperes vezetői felelősségét az új Ptk., és a Cstv. 33/A. §-ának 2014.03.15-i időállapota szerinti rendelkezései alapján kellett vizsgálni.

A Cstv. 33/A. §-a alapján az igényérvényesítés két lépcsőben történhet: először megállapítási kereset (Cstv. 33/A. §), majd annak eredményessége után külön marasztalási kereset előterjesztésével (Cstv. 63. § (3) bekezdés, majd módosítás után a Cstv. 33/A. § (6) bekezdése szerint). Az első perben meg kell állapítani a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontját, az ezt követően a hitelezői érdekekkel ellentétes vezetői magatartásokat és az azokkal okozati összefüggésben az adósnál bekövetkezett vagyonsökkenés mértékét, majd ezt követően lehet a 63. § (3) bekezdése szerinti feltételekkel marasztalást kérni.

Jelen ügyre irányadó a 2013. évi CCLIII. törvénnyel módosított és 2014. március 15. napjától hatályos 33/A. § (1) bekezdése szerint, a hitelező vagy – az adós nevében – a felszámoló a felszámolási eljárás ideje alatt keresettel kérheti a bíróságtól annak megállapítását, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak, a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével látták el, és ezáltal a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését megghiúsították, vagy elmulasztották a környezeti terhek rendezését. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták, vagy ésszerűen előre láthatták, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességkor kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket.

A (3) bekezdés szerint mentesül a felelősség alól az (1) bekezdésben említett vezető, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve intézkedésének kezdeményezése érdekében.

A Cstv. 33/A. §-a kártérítési tényállásának alapja tehát a hitelezői érdekekkel ellentétes tevékenység (jogellenes magatartás), és a vezető tisztségviselő, ügyvezető fenti magatartásával (kötelezettségszegésével) okozati összefüggésben keletkezett károsodás (vagyoncsökkenés) az, amelyért a vezető felelőssége fennáll.

Olyan speciális perről van szó, amelynek megindítására mind az adós felszámolója, mind az adós hitelezői jogosultak. Amennyiben egy hitelező indítja meg a megállapítási pert, annak eljárásjogi célját, lényegét tekintve egyfajta „perbizomány” jön létre, mivel ő ilyen esetben a további hitelezők érdekében is perel. A vezető tisztségviselő helytállási kötelezettségének jogerős ítélettel történő megállapítása esetén ugyanis utóbb, a Cstv. 63. § (3) bekezdése alapján, illetve a 2014. március 15. napjától hatályos rendelkezések szerint a Cstv. 33/A. § (6) bekezdése alapján a marasztalási per megindítására bármely hitelező keresetet terjeszthet elő a felszámolás során kielégítetlenül maradt követelésének behajtása érdekében. Ez tartalmában azt jelenti, hogy az adós gazdálkodó szervezetnél bekövetkező teljes vagyoncsökkenés megállapítására terjeszthet elő keresetet az érintett hitelező, függetlenül saját hitelezői igényének mértékétől.

A 2013. évi CCLII. tv. beiktatta a Cstv. 33/A. § (7) bekezdését is a Cstv. 33/A. § rendelkezései közé, amely szerint amennyiben a bíróság által jóváhagyott közbenső mérleg és részleges vagyonfelosztási javaslat alapján a hitelezők igényeinek kielégítéséhez nem elegendő az adós felszámolás körébe tartozó vagyona, bármely hitelező, vagy az adós nevében a felszámoló az (1) bekezdés szerinti eljárásban kérheti a bíróságtól azt is, hogy a bíróság a ki nem elégített követelés megfizetésére kötelezze az (1) bekezdése alapján az adós volt vezetőjét.

A Cstv. 33/A. § (7) bekezdése esetén a kétlépcsős perindítási konstrukció változik, egy perben kerülhet sor a vezetői felelősség megállapítására és marasztalásra. A Cstv. 33/A. § (7) bekezdése helyesen akként értelmezhető, hogy függetlenül attól, hogy a pert az adós, vagy valamely hitelező indította, az így előterjeszthető marasztalási kereset alapján a marasztalás az adós gazdálkodó szervezet javára történhet.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének az alperes vezetői felelősségének megállapítására vonatkozó a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésére alapított döntésével az alábbiak szerint egyetért, míg az elsőfokú bíróság a (7) bekezdésre alapított marasztalás iránti kereseti kérelmet elutasította, ez utóbbi ítéleti rendelkezéssel szemben fellebbezés előterjesztésére nem került sor, ezért a másodfokú eljárásban ez nem volt vizsgálható.

A Cstv. - már idézett - 33/A. § (1) bekezdése alapján a perben a felperesnek kellett bizonyítania a felperesnél a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját, megjelölnie azokat az ezt követően kifejtett konkrét alperesi – ügyvezetői – magatartásokat, amelyekkel okozati összefüggésben a felperesi adósnál vagyoncsökkenés következett be, míg ezt követően az alperesi vezetőt megillette a bizonyítás lehetősége a kimentés körében (ÍH 2012/9. számú jogeset).

A felperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontját az adóssal szemben az adóhatóság által kezdeményezett végrehajtás kezdő időpontjában, 2012.10.15. napjában jelölte meg, melyet az alperes sem az elsőfokú eljárás során, sem a fellebbezésében nem vitatott. Tekintettel arra, hogy az alperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontját nem vitatta, ezért az ítéletábrának a felperes keresetében megjelölt, ezt követően kifejtett károkozó magatartásokat és azzal okozati összefüggésben a felperesi adósnál bekövetkezett vagyoncsökkenést kellett vizsgálnia. Az alperes ezt követően kifejtett károkozó magatartásaként a felperes a külföldi ingatlan 2014.01.04-i vásárlását, a vételárelőlegek kifizetését, és a szerződés 8. pontjában írt rendelkezést jelölte meg.

A törvény alapján a vezető tisztségviselő felelősségét megalapozó magatartás az, ha az adós vagyona csökken amiatt, hogy a vezető tisztségviselő nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján jár el. Az adós vagyona alatt - melynek csökkenését a Cstv. szankcionálja – a Cstv. 3. § e.) pontja szerinti vagyon értendő, vagyis vagyon az, amit a számvitelről szóló 2000. évi C. tv. (Sztv.) befektetett eszköznek vagy forgóeszköznek minősít (aktív vagyon). Vagyoncsökkenés fordulatra hivatkozásnál tehát azt kell vizsgálni, hogy a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezte után a vezető tisztségviselő felróható magatartása következményeként az aktív vagyon meghatározott összeggel csökkent-e. Tipikusan felróható (szándékos vagy gondatlan) vagyoncsökkentő magatartásnak minősül, ha a vezető tisztségviselő nem kellő gondossággal jár el az adós nevében történő szerződések megkötése során (pl. előleget fizetett olyan személynek, vagy olyan feltételek mellett, vagy utóbb negligens módon kezelte azt, hogy annak érvényesítése ellenszolgáltatással történő kiegyenlítése nem történt, illetve nem történhetett meg), továbbá, ha a kirívóan okszerűtlen kockázatot vállalt, és ennek következtében az adóst kár érte. Az ítéletábra álláspontja szerint jelen ügyben kifejezetten ilyen hitelezői érdeket sértő magatartás, amikor az alperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően megkötötte a perbeli adásvételi szerződést, amelynek 8. pontja azt is tartalmazta, amennyiben a felperesi vevő a teljes vételárat bármely oknál fogva nem fizeti meg, nincs joga követelni az addig átadott pénzösszeget, és az eladónak nincs joga követelni a fennmaradó összeget és nem kérhet kártalanítást. Az alperes a fenti tartalmú szerződés megkötésével, a vételárreszletek kifizetéséhez a felperesi adós pénzét felhasználta, ezért ez olyan vezetői magatartás, amely az adós aktív vagyonát csökkentette. Azt az alperes sem vitatta, hogy a vételárelőlegeket az adós vagyonából készpénzben fizette, és azt sem, hogy nem szerzett tulajdonjogot. A károkozó magatartást az is alátámasztja, hogy tulajdonjogot nem is szerezhetett volna a felperes, mert nem állt rendelkezésére a vételár teljes kifizetéséhez szükséges vagyon, melyről – a folyamatban lévő végrehajtás okán – az alperes is tudomással bírt.

A fentiek alapján az ítéletábra megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az alperes károkozó magatartása okán a kifizetett vételárreszletekkel egyező vagyoncsökkenés bekövetkezett. A rendelkezésre álló adatok szerint megállapítható, hogy a felperesi adós felszámolási eljárásába bejelentett hitelezői igények összege 28.232.992,- forint, és a vagyoncsökkenés mértéke – főszabály szerint – a nyilvántartásba vett hitelezői igények összegéig (mértékéig) állapítható meg. Azonban a vagyoncsökkenés a tőkeösszegre azért nem volt korlátozható, mert a nyilvántartásba vett hitelezői igények összege a bejelentett tőkekövetelések kamatával változhat, ugyanis a Cstv. 35. § (2) bekezdés b.) pontja szerint a pénztartozások után az eredeti lejáratú időtől a kiegyenlítésig, vagy legfeljebb a felszámolási zárómérleg elkészítésének időpontjáig késedelmi kamat érvényesíthető. A Cstv. 33/A. § (6) bekezdés szerinti perben az egyes hitelezők marasztalást azonban csak ki nem elégített hitelezői igényük erejéig kérhetnek.

A felperes helyesen hivatkozott arra is, hogy az alperes a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti felelősség alóli kimentés körében sikeres, bizonyított tényelőadást nem tett.

A Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerinti kimentésre vonatkozó törvényi tényállás körében a mentesüléshez az szükséges, hogy az alperes olyan konkrét vezetői magatartásokra hivatkozzon, amelyek alkalmasak annak bizonyítására, hogy valamennyi szükséges intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése érdekében. Megállapítható ugyanakkor, hogy jelen eljárásban az alperes ilyen konkrét ügyvezetői magatartásokra nem hivatkozott. Ezzel szemben ugyanis az, hogy álláspontja szerint a külföldi ingatlanvásárlás az adós számára a gazdasági válság túlélésére vonatkozó egyetlen esélye volt, és üzleti szempontból jó helyen lévő ingatlanról volt szó, mert nagyszámú hitelt is fel tudott volna venni, csupán általános hivatkozás, elképzelés és nyilvánvalóan nem alkalmas a vezetői felelősség alóli mentesüléshez.

Ennek alapján az elsőfokú bíróság helyesen azt állapította meg, hogy az alperes Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti vezetői felelőssége fennáll. Az ítélet rendelkező része e körben elírást tartalmazott, melyet az ítéletábra átszövegezés mellett pontosított.

A fentiek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét – az elsőfokú eljárási illetékre vonatkozó rendelkezés megváltoztatása mellett – a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az elsőfokú eljárásban a felperes marasztalásra irányadó keresete elutasításra került, míg a (meg nem határozható pertárgyértékű) megállapítási keresetet illetően az alperes lett pervesztes, ezért az ítéletábra a peres felek által fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét ennek figyelembevételével változtatta meg [1990. évi XCIII. tv. 42. § (1) bekezdés a.) pont, Pp. 81. § (1) bekezdés].

Az alperes fellebbezése csak kisebb mértékben volt eredményes – az eljárási illetéket illetően –, nagyobb részt az eredménytelennek bizonyult, ezért az ítéletábra az alperest kötelezte a le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetésére a Pp. 80. § (1) bekezdése alapján, illetőleg kötelezte a felperes másodfokú eljárási költségeinek megfizetésére, amely a jogi képviselével kapcsolatban felmerült és a 32/2003. (VIII.22.) IM számú rendelet 3. §-a alapján számított összegű ügyvédi díjból áll.

Szeged, 2017. február 16.

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.	Béri András s.k.	Dobler László s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő